

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGTELENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár hetében, házhoz kordva:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 5.- kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes száma ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
KOROVITZ ZEIGMUND.

Előfizetési ár hetében, postán felküldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes száma ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Egy esküdtszéki tárgyalás tanulságai.

A múlt hélig három napig ült Uray Gyula derecskei református néptanító a vádlottak padján. Ide ültette őt a királyi ügyész, mert az ottani gazdasági ismétlőiskola gazkalkoldási és számadási rendszerét — a közérdek megóvása céljából — előbb a községi iskolaszék, majd a nyilvánosság előtt jogos kritika tárgyává tette.

Igazán különös dolog, hogy míg egyfelől a tanítótól várja ebben az országban ugyancsak mindenki, hogy a népek magának is, ne csak a gyermekének oktatója, tanácsadója, vezére, mindene legyen a tanító, addig ha csakugyan ilyen lesz, akkor azt mondják neki, hogy ne avatkozzék bele mindenbe, hanem huzzza meg magát az iskola négy fala közt s ott végezze a dolgát.

Ismételjük, igazán különös jelenség ez, valóban nemcsak kor- de körkép is. A tanító alakitson szövetkezeteket, egyesületeket, tartson felolvasásokat, utasítsa, oktassa, a népet gazdasága vezetésében, szoktassa szorgalomra, rendre, állendőségre, takarékosagra, a közhivatalnokok megbecsülésére, a törvény tisztelésére, hazafiságra s még ráadásba készítse elő a menybéli üdvösségre.

Pusztuló világ.

(Móricz Pál elbeszélései a hajdúföldről.)

Írta: RAKOSI VIKTOR.

Kopogtatnak az ajtómon. Szabad! Igazi magyar típusu alak áll előttem; mintha egy régi sirbólv egy ódon képből pattant volna ki. — Középtermetű, zömök, széles vállu, gömbölgűségre hajlandó. Beszéde csöndes, tekintete szelíd, járása puha, de mindez nem a gyöngesség hanem az erő és szoliditás benyomását teszi. Megvan mind a harminckét foga, de ritkán egymás mellé helyezkedve. Nem szeretnék véie farkas korában találkozni: akibe ez belekap a két villogó fogsorával, azt addig el sem ereszt, amíg szíjjel nem marcangolja. Mert ez a szerény fiú tud vad lenni, mint egy farkas és hűséges, mint egy szentbernáthegyi kutya.

Igy áll előttem Móricz Pál. E nivelláló, asszimiláló századba meg tudta tartani a maga egyéniségét úgy külsőleg, mint belsőleg. Ott született abban a régi hajdúvárosban, melynek széles utcáiba valósággal arany sugárkékben dől be a puszták világosságára. Ott született azon a széles hajduportán, melyet még talán a Bocskay kardja hasított ki, s bárhol járt-kelt a világban, léike el nem szakadt attól a földtől, melyen böicsője ringott. Csöndes nyári esteken hányszor üldögéltem a vén hajdúház oszlopos tornácán apjával, az öreg Móricz Pállal s a világ dolgairól beszélgettünk. Bizony az ifjú Móricz Pál odakünn a nagy világban kó-

Ezt mind megkívánják. És pedig megkívánják annak a nyílt hangoztatásával, hogy tisztességes fizetést ne igen merészkedjék kívánni, mert pénz az ő számára nincs s nem is lesz, hogy továbbá önértzetesnek lennie nem illik, mert ő hozzá csak az alázatosság, sőt szolgálai meghunyászkodás illik, lévén ő világtól fogva olyan football-lapda, akit alulról is, felülről is büntetlenül és bármikor rugthat mindenki.

A tanító tehát nagyon kivételes teremtmény, valami középílyny-féle, akitől elvárják az emberileg elképzelhető legnemesebb cselekedetek keresztülvitelét, de azt megkívánják, hogy ömaga örökre tekintély nélküli, mindenki előtt térdet-fejet hajtó jog és önértzet nélküli báb legyen. Vagyis ha igazán cselekszi azt, amit rábíztak, amit tőle várnak, akkor lenyomják az önértzetesen felemelt fejét az iskolapad alá, azt mondván, hogy annak csak ott a helye.

Ismét elől kezdjük és kérdezzük: Ki gyújtja meg a leendő honpolgárban a hazaszeretet Vesta-tűzét? Ki éleszti, ki táplálja a leendő emberben a hitnek azt a világát, mely az embert az Istennel, az eget a földdel köti össze? Ki építi, ki alapozza az ifjú nemzedékben a tisztia erkölcsök ama templomát, mely minden ország támasza és talpköve? Felelhetünk rá bátran: az egyszerű néptanító.

borolt s az öreg urnak jól esett, ha én tölem hallott egyet-mást bujdosó fiáról. Az öregnek sehogy se fért a fejébe, hogy Palya nem siet haza szülővárosába gazdálkodni vagy hivataloskodni.

— Hajtja a vére, hajtja a vére — mormogott maga elé s aztán az álmos csöndben halkán beszélgettünk tovább. Bevallotta, hogy ő fiát boldogtalan embernek tartja, mert úgy lát-szik, nem ott fog meghalni, ahol született. — Szerinte ez a legnagyobb szerencsétlenség, ami egy emberté ríhet. Azóta magam is rájöttem hogy lighanem igaza van az öreg Móricz Pálnak.

Ha Móricz Pálnak nem volna olyan passzív, vagy még inkább szemérmes természete, ha nem volnának neki olyan csökönyös meggyőződései, az írásait nagyon könnyen divatba lehetne hozni. Mikszáth a legnagyobb sikereit a Jó Palócokkal és a Tót Atyafiakkal érte el, vagyis a ugynevezett etnográfiai novelláival. Hivatott es nem hivatott emberek a szépirodalom terén roppant kiaknálták a székelyeket, nem egy író sikereket is mutat föl ezen a téren. De az ilyen sikerekhez nem elég, hogy megírja a ember dolgait, a sikert adminisztrálni is kell. Ehhez pedig nagy leleményesség, mozgékony-ság, életrealitás szükséges, ami pedig a mi Móricz Pálunkból meglehetősen hiányzik. Ő csak öntudatlanul ássa ezt a kacsés-bányát, melyet a hajdu nép élete tár elénk és szállítja napvilágra az aranyat. Páratlan szeretettel, majd-

Hisz a nagy társadalom, az államok sorsát intéző kormányférfiak, mind a szegény néptanítótól várják azt az óriási munkát, mely romlott társadalmunk erkölcsi és anyagi életét van hivatva új, egészséges alapokra áthelyezni. Az egyházak is mind, felekezeti különbség nélkül, szegény néptanítóktól várják a hitettség világa felé tödői tömegek megállapítását. Ipar, kereskedelem, gazdaság, mind az egyszerű néptanítótól várják azt a nagy nehéz munkát, mellyel minden irányban a szak-képzetiséget kell tökéletesíteni.

Nálunk, Magyarországon pedig még más fontosabb, olyan szent kötelességek teljesítését vár a valódi magyar néptanító. A mi magunk a haza bölcsői, a vezető nagy államférfiak nem tudtak eddig megteremteni: a szabadság és hatalmas magyar nemzetet, az erős és független Magyarországot — a néptanító munkája nélkül bizony nem csinálják meg a jövőben sem.

Ezért is a néptanítónak kell éhezni, rongyoskodni, verejtékezni. Amit a nagy politikusok elrontanak a nemzetek életében, a tömegek erkölcsi világában, egy-egy rossz törvény-nyel vagy erkölcstelen választásokkal, melyekkel egy egész nemzetet részegítenek meg — azt a szegény néptanítónak kell hangyaszor-

nem rajongással végzi ezt a munkát. Valami erős kezű kritikusnak tarkón kellett volna ragadni ezt az álmodozót. Jól megnyesegetni itt is ott is s öntudatosá tenni alkotásaiban. Akkor alighanem Móricz Pálnak már egy csomó értékes kötetet volna a magyar irodalomban. Holott pedig csak az elején vagyunk annak, hogy a közönséggel megtrésszük, mit kapott eddig és mit várhat még ettől a fiatal embertől.

Csőkönyös meggyőződése pedig arra vonatkozik, hogy fél a művészi kidolgozástól. Azt hiszi, hogy ezzel eltávozik az igazságtól és meghamisítja a népet. Ő nem barátja a stilizált parasztnak. Így persze a dekadens közönség nem kapván meg a novellisztikus hatásokat, morgolódik. Csak épizlésű emberek fedezik föl benne az értéket. Nem utolsó ezek közül a nyelv, az a debrecenvidéki magyar nyelv, melyet egyedül ő használ az egész irodalomban, s melynek tisztaságát és egyszerűségét, szépségeit a Magyar Nyelvőr már régen fölfedezte. Ime a nyelvtudósok má fölfedezték, ideje, hogy az irodalom is messzire kitarja előtte kapuit. Ezzel oly forrást nyitunk meg, melyből sok-sok kupa üdítő itallal fogjuk oítani fáradt lelkünk kinos szomjuságát.

Szeretném erősen megdicsérni ezt az író-társamat, nem csak azért, mert megérdemli, hanem azért is, hogy visszaadjam önbizalmát. Mert az a hibája, hogy amily öntudatlanul alkot, oly öntudatosan agyonkritizálja önmagát.

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

galommal s véghetetlen türelemmel helyrehozni, kireparálni.

Az államok jövője, a nemzetek sorsa, ma már minden művelt államban a néptanítók tudásától, szorgalmától, lelkesedésétől s tiszta erkölcsétől függ.

Amely nemzet néptanítóit tiszteli, az magát becsüli. Ha van a társadalomnak olyan osztálya, melynek hatni, alkotni, gyarapítani kell, az első helyen a néptanítóké.

Ilyen alkotásra hivatott néptanító Uray Gyula is. Tudja Derecskén mindenki, megtudta a helybeli királyi ügyész is, hogy a derecskei gazdasági iskola létesülése és az, hogy az új iskola szép darab földhöz jutott, első sorban az Urayé rdeme, azt is tudja, (hiszen mondta is) a királyi ügyész, hogy Uray tiszta kezű ember, saját szavai szerint: ha pénzt biznának rá, az nagyon jó helyen lenne, és mégis, mikor Uray csak azt tette, hogy megvilágította a gazdasági iskola gazdálkodási és számadási rendszerét, és jobb, helyesebb módokat ajánlott, a királyi ügyész azt mondta, hogy hogyan mer ő kritikálni, hiszen nem ért hozzá, hogyan mer magára bírói talárt öltöni, menjen csak a maga iskolájába és ott tanítson, egyéb úgy sincs rá bízva.

Ez az, ami e cikk megírására vezetett. Ez a kijelentés. Ez ismétlődik annyiszor. — Mondják ezt nemcsak királyi ügyészek, hanem mások is, nagyon sokan a hatalmasok közül. Ha az állam tanító képviselőválasztáskor nyíltan az ellenzékkel tart, büntetésből áthelyezi a miniszter, mert a tanító ne korteskedjék, hanem tanítson.

Ha lapot szerkeszt, eltiltja tőle a miniszter, mert a tanító ne írkaíjon, hanem tanítson. Ha éhezik, ne mondja, hogy korog a gyomra (hisz azt úgy is meghallják), hanem tanítson. És így tovább a végtelenségig.

Ez egyszer azonban, talán első esetben, — azt mondta a szabad polgárokból alakított független testület, az esküdtszék, hogy nem úgy van, Uray Gyula nem bűnös, amit pedig mondott, azt be is bizonyította.

Természetesen felmentették.

Jó lesz ezt megjegyezni. Talán határjelző lesz ez az eddigi méltatlan, fekiécsinglő elbánások sorozatában.

És Uray Gyula nem élt vissza a kedvező szituációval, nem aknáztta ki, elfelejtette, hogy három napon keresztül minden lelki torturán keresztül hajszolták, hanem békejobbot nyújtott ellenfelének s arra kérte, hogy fejeztesen el ő is mindent, hiszen sérteni úgy sem akarta s működjenek együtt vállalva a gazdasági iskola felvirágoztatásán.

Bírák, esküdtek, hallgatóság a becsületes lélek igazi örömeivel taposítottak és éljeneztek, midőn Uray Gyula ezt tette és ezt mondotta: «Homines ad Deos nulla re proprias accedunt, quan salutatem hominibus dando».

Mi is üdvözljük Uray Gyulát, mert ügye közügy és mert ez a vasszorgalmu, vasakaratu, nemeslelkű, kitünő tanító még — hisszük — sokat épít s mert különben is a függetlenségi és 48-as párt tántoríthatlan bajnoka volt mindig. Tehát a mi fiunk. Éljen!

Nomis.

Változás a katonai kabinetirodában. Bécsi tudósítónk jelenti: A közel jövőben nagyjelentőségű változás lesz a katonai kabinetiroda vezetésében. Marterer vezérőrnagy a katonai kabinetiroda helyettes vezetője, aki tulajdonképpen a kabinetiroda vezetője is volt, legközelebb két hónapi szabadságra is megy és szabadságáról nem is tér többé vissza állásába. Az utód kérdésében még nincs döntés, de beavatott helyről értesülünk, hogy az utód személye nagy meglepetést fog kelteni.

A képviselőház ülése. A pártok béke-megállapodása értelmében ma a véderővitát folytatják, konstatálhatóan az eddigénél is kisebb érdeklődés mellett. Justh Gyula több heti tartózkodás után, ma érkezett vissza a Délvidékről és az ellenzék nagy ovációkban részesítette. Miután Székely Ferenc igazságügyminiszter betervezte a konzuli bírások meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, a véderővita szónokai következtek. — Először a gazdapárti Herczegh Sándor tartott rövidebb beszédet, utána Sztérényi József foglalkozott hosszasan a hadsereggel. Sztérényi egy nemrég megjelent tanulmányában a hadsereg közgazdasági jelentőségét fejtegette és azt bizonyította, hogy a hadseregbe fektetett milliók visszatérnek a közgazdaság csatornáin át. Mai felszólalása ennek a bizonyításnak a kibővítése volt, elismerésre méltó szakszerűséggel, de konstatálni kell, hogy az ellenzék szimpátiájával a beszéd nem találkozott, a munkapárton pedig a jelenvoltak kis száma miatt nem érhetett el nagyobb hatást.

Egy óraker rátértek az interpellációkra. Gr. Batthyány Tivadar a horvát politikai ügyek, Barcsay Andor a hungadmegyei állapotok, Abraham Dezső pedig a görögkeleti liturgia miatt jelentettek be interpellációkat.

Uj munkástelep Debreczenben.

Küldöttség a polgármesternél.

Tegnap délelőtt Kovács József polgármesternél a debreceni Máv. gépjavitóműhely tisztviselőinek és munkásainak küldöttsége tisztelt Róther Ernő Máv. felügyelő műhelyfőnök, Burger Péter dr. orvos és Gévay Béla dr. ügyvéd vezetése alatt. A küldöttség nevezetes ügyben járt a polgármesternél. Kérvényt nyújtott át, amelyben a város közönségétől egy igazi munkás és tisztviselőtelep céljaira a városi farraktár telkét kéri átengedni.

Debreczenben rendkívül sok a munkástelep, amelyet a tervekkel spekuláló tulajdosok oly ügyesen használnak ki, hogy vaggont szereztek a munkások bőrén s a helyzet ma az, hogy a mérhetetlen arányokat öltő telekspekuláció oda vitte a dolgokat, hogy olcsón többé nem juthat a szegény ember lakáshoz. Csak névleg olcsó az ilyen telepeken való ház, voltaképpen azonban sok pénzt kell fizetniük.

Örömmel kell fogadni tehát azt a mozgalmat, mely a gépjavitó műhely munkásai és tisztviselői körében megindult, hogy minden üzérkedéstől mentesen létesítsenek maguknak egy telepet, ahol viszonyaiknak megfelelően házakat építenek.

A gépjavitó műhelynek ezidő szerint 900 munkása van s a műhely nagyobbításával számítani lehet 1200 főre. Így egy tekintélyes számú csoportról van szó, amely összefogva akar önmagán segíteni, illő tehát, hogy Debreczen városa is támogassa ezt a mozgalmat.

Az új munkástelep nem akar üzérkedésen alapulni. A terv az, hogy a gépjavitóműhely tisztviselői és munkásai laképitő szövetkezeté alakulnak, mely szövetkezet az átengedett területet csakis saját tagjainak adhatja el a városi tanács által meghatározandó nagyságu parcellákban. A vételárban úgy azonban, hogy maga a szövetkezetjogosult lenne ugyancsak a városi tanács által meghatározott arányban a parcellákat tagjainak a legmérsékeltebb felemelt árban adni s az így valamint a szövetkezet egyéb üzleti nyereségéből a szövetkezet köteles lenne egy nagyobb arányu bérházat, kolóniát építtetni és fenntartani, hogy ezáltal a Máv. gépjavitó műhely olyan munkásai is tisztességes bérházakhoz jussanak, akiknek telket vásárolni és házat építeni módjukban abszolute nem áll. A telek csak a szövetkezetnek, vagy a szövetkezet tagjainak volna eladható s mert a szövetkezet tagjai csak műhelybeli tisztviselő vagy munkás lehet, ily módon messze időre talán egyszer és mindenkorra megoldhatnák a rájuk nézve már elviselheteflenné vált lakáskérdésnek megoldását é biztosíthatnák megélhetésüknek egyik leglényegesebb feltételét a tiszta és egészséges lakást.

Ez ügyben járt a küldöttség a polgármesternél, aki a megjelenteket a legszívélyesebben fogadta és dr. Burger Péter beszédére adott válaszában a maga részéről pártfogását megígérte a küldöttségnek.

Innen a küldöttség Szávay Gyulát, az ipar és kereskedelmi kamara titkárát kereste fel s kérte fel, hogy az ipar és kereskedelmi kamara tegye magáévá és vegye pártfogásába a munkások jogos és méltánylást érdemlő pusztán szociális célt szolgáló kérésüket. Szávay Gyula úgy is, mint a kamara titkára, ugyanis mint törv. hat. bizottsági tag a legmelegebb támogatásról és jóindulatáról biztosította a küldöttséget.

Kik akarnak postások lenni?

Pályázat a postanövendéki helyekre.

A posta-távirda és távbeszélő kezelési szolgálatban való kiképzés céljából a m. kir. postatávirda és távbeszélő hivatalokhoz növendékek vétetnek fel.

Növendékké felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet (a horvát-szlavonországi illetőségnek a horvát nyelvet) s zóban és írásban bírják; továbbá a középiskola IV., vagy ezzel egyenlő rangu más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek.

A felvételért sajátkezűleg irt, ivenkint egy koronás pénzügyi bélyeggel ellátott és a fent elsorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényngyel 1911. évi december hó 31-ig lehet folyamodni.

A kérvény az illető posta- és távirdaigazgatóságához címezve azon posta- és távirda-hivatalnál nyújtandó be, hova folyamodó növendékké felvételét óhajtja.

A folyamodó okmányokra a szülőknek, illetve árváknál a gyámnak beleegyező nyilatkozata is reávezetendő.

A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak; ezen kiképzés első felévében semmiféle javadalmazás-

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használatát valódi áldás gyermekeiknek, szék-szorulásban szenvedőknek.

Kapható Debreczen és vidékén minden

Leimann's keserűvíz az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

gyógyeztetésben és jobb műszerveletben.

ban nem részesülnek; az első év második felében azonban kincstári posta- és távirdahivataloknál havi 20 korona, a második évben havi 30 korona, a harmadik évben havi 45 korona és a negyedik évben havi 60 korona napdíját-lányt kapnak.

A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után a posta-távirda igazgatóság székhelyén vizsgára bocsájtatnak, melynek sikeres letétele után posta-távirda kezelői, illetve a szervezési szabályokban részükre rendszeresített állásokra nyernek minősültséget és kinevezetésükig részint kincstári, részint nem kincstári hivataloknál nyernek alkalmazást. A kincstári posta-távirdahivatalnál alkalmazottak díjnoki napdíját élveznek.

SZINHÁZ.

Ma, november 26-án, vasárnap:

Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:

NAGYAPÓ.

Eredeti énekes népjáték 3 szakaszban.

Este hét és fél órakor rendes helyárrakkal: Bsz.

Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

KIS GRÓF.

Operett 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzte: dr. Rényi Aladár. Rendező: Kassay Károly. Karnagy Mártonfalvy György.

Hétfőn, november 27-én

KIS GRÓF.

operette.

Heti műsor.

VASÁRNAP délután: «Nagyapó», énekes népjáték.

VASÁRNAP este: «Kis gróf», operett.

HÉTFŐN: «Kis gróf», operett.

KEDDEN: «Kis gróf», operett.

SZERDÁN: «Kis gróf», operett.

CSÜTÖRTÖKÖN: «Élő halott», színmű.

PÉNTEKEN: «Élő halott», színmű.

SZOMBÁTON: «Pálinka», színmű.

VASÁRNAP délután: «Bányamester», operett.

Előkészületre kitűzettek: «Tékozló», távtáncos énekes játék. «Ludas Matyi», vígjáték. «Papa», vígjáték. «Lengyel menyecske», operett. «Laczkői», opera.

DR SZÉLL KÁLMÁN MAGYAR TÁRGYU OPERÁJA.

December közepe táján nagy eseménye lesz debreceni művész életünknek. Zilahy igazgató iz időben kívánja színre hozni dr. Széll Kálmánnak a «Laczkői» című magyar tárgyú operáját, melyet a budapesti népopera is színre fog hozni.

Ez a bemutató, mely a debreceni színháznak eredeti premierje lesz, már is nagyban foglalkoztatja az énekes személyzetet. Az operában valósággal össze van halmazva a legszebb magyar muzsika, mely előre láthatólag nagy feltűnést fog kelteni.

Kitetszik ez már a zongoraszobákban, hol nagyban folyik a tanulás. Nem egy mesterien megírt énekszámot magok a tanuló színészek tapsoltak meg.

A hozzáértők szerint dr. Széll Kálmánnak az operája nagy meglepetést fog kelteni, mert ezuttal nem «helybeli» zeneszerző műkedveléséről van szó, hanem egy minden tekintetben figyelmet érdemlő alapos tudásai megírt műről.

Kis gróf. Szenzációs operett bemutatója lesz ma este a debreceni színpadnak. Martos és Rényi operettje kerül színre a «Kis gróf» melynek Budapesten a Király-színházban igen érdekes esete volt. Beóthy igazgató ugyanis még korán a szezon elején színre hozta a «Kis gróf» operettet abban a feltevésben, hogy idény

megnyitónak felhasználja és a tulajdonképpeni slágernek a «Leányvásár» időt nyer vele. Hogy hogynem elég az hozzá, hogy Beóthyék csalatkoztak az operettben, mert a «Kis gróf» maga is slágero perettnek nőtte ki magát. Rohamosan elérte az ötvenedik előadást és az érdeklődés a helyett, hogy csappant volna, folytón emelkedett. Így a legnagyobb zavarba hozta a legöregebb színházi rókákat is, mert nem lehetett megállapítani, hogy mikorra kerülhet bemutatóra a «Leányvásár», mely pedig már teljesen készen állott Fedák Sárival, Petrás Sárival és minden egyéb kellekeivel. A «Kis gróf» sikere miatt ugyanis az operettet nem lehetett levenni a műsorról, hogy helyet adjon a «Leányvásár»-nak. Ez a meglepetés nagy derűtséget okozott Budapesten a színházi körökben, de örömet is szerzett. Különösen a vidéki igazgatók örvendtek, mert a Kis gróf előtt még nagyon borús volt a sláger operettek égboltozatja. Most aztán van egyszerre három nagy kasszákra biztató operett is. A «Kis gróf» «Leányvásár», és «Lengyel menyecske». A «Kis gróf» már teljesen készen áll a debreceni színpadon, hogy egy pompás, jó összevágó előadással itt is diadalt arasson. Zilahyné S. Vima Börbély Lili, Csanádi Irma, Tordai Erzs, Falussy István, Kassay Károly, Máthé Gyula, Ligeti, és a többiek min dtehetségük legjavát vizsik azo perett bemutatójára. A személyzet ambícióján és feszült figyelmén kívül erősen érezhető, hogy ma premier láz van a színházban.

Vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal három órai kezdettel a «Nagy apó» énekes népjáték kerül színre mely a közel napokban történt repris előadása alkalmával különösen mulattatta a közönséget.

A háboru.

AUSZTRIA MAGYARORSZÁG ÉS A DARDANELLÁK ELZÁRÁSA.

Konstantinápoly, nov. 25. Talán csak órák választanak el attól, hogy az olasz hadihajók blokkolják a Dardanellákat. A porta nyugodtan néz az események elébe, mert elérkezett a pillanat, mikor a nagyhatalmak többé nem maradhatnak közömbösek és tétlenek. A blokkad megnevitja a nemzetközi kereskedelmet és elsősorban Oroszországot sújtaná, tehát a pétervári kormány lesz az első, amely tiltakozni fog ellene. Maga Törökország semmit sem tesz, hogy megakadályozza, sőt flottáját messze eltávolítja, mert most kezdődik az érdekelt nagyhatalmak szerepe.

Bécs, nov. 25. Az olasz kormány most már végleg elhatározta, hogy az olasz flottával elzárja a Dardanellákat. Az olasz-török háboru ezzel új fordulatot nyer, annál is inkább, mert Olaszországnak ez az akciója már nemcsak Törökországot, hanem több idegen államot is érint. elsősorban pedig Oroszországot, Ausztria-Magyarországot.

A Dardanellák elzárásának az osztrák és magyar kereskedelmi hajózásra való hatásáról az Osztrák Lloyd igazgatója, dr. Frankfurter Albert így nyilatkozott egy hírlapiró előtt:

A Dardanellák elzárása korlátozni fogja kereskedelmünket annyiban, amennyiben az osztrák-magyar kereskedelmi hajók a tengeren nem

fognak tudni akadálytalanul közlekedni Törökországgal. Tengeri kereskedelmünk tehát szenvedni fog. Ezt azonban ellensúlyozta az a tény, hogy Ausztria-Magyarországnak van Törökország felé egy hatalmas víziútja, a Duna, melynek forgalma hirtelen növekedni fog és azokat az árukat, melyeket különben tengeren szállítanak, ezentúl a Dunán fogják vinni legalább is a Fekete-tengerig, onnan vizsik azután tovább. A Duna forgalmán kívül emelkedni fog még a balkáni vasútforgalom is és mindezek majdnem teljesen pótolják majd a Dardanellákon keresztül való forgalmat.

Vér az országuton.

Rejtélyes orvítámadás Któ a bajonett?

Véres, rejtélyes esett foglalkoztatja most a csendőrséget, amely buzgón keres egy éjjeli orvítámadót, akinek áldozata a halálal vívódik és aki úgy elbujt a földi igazságszolgáltatás süjtö keze elől, mintha a föld nyelte volna el.

A véres eset részletei a következők:

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy Dragomérfalva község határában, az országuton haladó falubeliek, több szurt sebből vérző, betört koponyájú embert találtak, akiben alig volt már élet.

Többen felismerték a szárnalmas állapotban levő emberben Killián Tógyer napszámost, aki az esetet megelőző nap reggelén ment el hazulról s azóta nem tért oda vissza.

Az életveszélyesen sérült embert, akit nyomban orvosi kezelés alá is vettek, lakására szállították s aztán kezdetét vette a nyomozás, a melynek során, valósággal rémregényekbe illő színezetet kapott a dolog.

Megállapítást nyert, hogy a véres, gyilkosszándékú támadás esti 10 óra tájban történt, mert ebben az időben még a falu kocsmájában látták Killiánt, aki az egyetlen vendég volt és — amint mondta — hazafelé igyekezett. Nem volt senki a kocsmában, akivel a szerencsétlen ember összeveszett, vagy aki őt elki-sérte volna s így annál rejtélyesebb, hogy Killián hogy került ily késő este a falu határába?

Még homályosabbá teszi a dolgot ama körülmény, hogy néhány lépésnyire attól a helytől, ahol Killián Tógyert véreben agyfvá találtak, a szántóföld göröngyei között ráakadtak egy véres katonai szuronyra.

Hogy az orvítámadó ezzel a gyilkos eszközzel hajtotta végre véres tettét, azt az is igazolja, hogy az oldalefgyveren egész csomó véres haját találtak.

A nyomozás megállapította azt is, hogy a tettes nem jelenleg szolgáló, tényleges állományú katona. Ezt igazolja ama körülmény is, hogy a bajonett foggantyúja el van törve, pengéje rozsdás és kicsorbult.

Valószínűnek tartják, hogy a tettes ama felubeli legények között van, akik már leszolgálták katonanéveiket és ez alatt az idő alatt tettek szeri, a most gyilkos eszközzé vált katonai oldalefgyverre.

SALVATOR kiváló bor- és
lithimios
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, ezekerbetegségekél, vérbenyél, emésztési és lélegzősi szervek harutjainál kitűnő hatás. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható drótvizkezesedőszobákban és gyógyszerárakban. SCHULTES ÁGOST Sznye-Lipócsi Sávatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

KÖZGAZDASÁG.

	Budapest	Wien
Magyar Hitelrészvény	849.—	849.50
Osztrák	650.—	651.—
Államvasút	735.—	735.—
Jelzálogbank	488.—	488.50
Hazai bank	311.25	312.—
Leszámitolóbank	580.—	580.—
Magyar bank	719.—	718.—
Rimamurányi vasmű	674.50	675.—
Salgótarjáni kőszén	674.—	674.—
Közüti vaspálya társ.	832.—	833.—
Városi vasút	423.—	423.—

Debreczeni papírok:

Általános Forgalmi Bank	400.—
Álfoldi Takarékpénztár	350.—
Bank és Váltóüzlet R. T.	15.—
Bankégyesület R.-T.	230.—
Debreczeni Bank	200.—
Első Takarékpénztár	200.—
Hitelbank	260.—
Gazdák Bankja	210.—
Városi	100.—
Gazdasági Takarékpénztár	205.—
Ipar- és Kereskedelmi Bank	740.—
Közgazdasági Bank	400.—
Leszámitoló és Pénzváltóbank	200.—
Nagymagyaralföldi Bank	210.—
Takarék- és Hitelintézet	350.—

Gabonatözsde

	Budapestben:
Határidő:	
április búza	11.79
" rozs	10.19
" zab	9.78
május tengeri	8.48

UJDONSÁGOK

A 'Debreczeni' szerkesztősége a kiadéshivatala Danabos-u. 7. sz. a Telefon 418.

— **Vasárnapi istentisztelet.** Vasárnap délelőtt református templomunkban szolgálni fognak: A Nagytemplomban Szele György lelkész; a Kistemplomban 9 órakor Jánosi Zoltán lelkész; a Kistemplomban 11 órakor Könyves Tóth Kálmán lelkész; a Kossuth-templomban Polgár Gyula lelkész; a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspök titkár; a csapókerthi imaházban Kovács János vallás okt. lelkész; a Homokkerthi imaházban Uray Sándor lelkész.

Az ég. hitv. ev. templomban az istentiszteletet ma d. e. 10 órakor Kutas Kálmán segédlelkész végzi.

— **Elkésztett ősz.** Mosolygós napsütésből, tavaszi ragyogásból egyszerre minden álmenet nélkül lépünk az őszbe, a sejtlemmel, baljósattal, borzongással tele őszbe. Tegnap még talán nyárról álmodoztunk, s az ifjuság és az élet himnusát pengettük zengő hurjainkon s ma már halálsejtlemmel vegyes fájdó érzés fog el mindnyájunkat, a ködrűhás, a nedves, poccsátás ősz látásán... Elkéstél s becsaptál bennünket... Mikor vártunk... fecske s golya távoztakor, akkor nem jövé el s ma érkezél meg, mikor senki sem várt, mikor már fehér hópillékre gondolánk bethlemi pásztorok énekétől dalos levegő vásárán... Hideg, szitáló eső permetél, miközben egy fekete karácsony gyermekies jóleső gondolata legyezget bennünket édes álmodásba...

— **Tudományos előadás a szociáldemokrata pártban.** A debreceni szociáldemokrata párt Munkás-Otthonában (Margit-fürdő) 27-én, hétfőn este nyolc órakor Ladányi Szeréna budapesti tanárnő tart előadást «A nő és a szociálistizmus» címen. Vendégeket is szívesen látnak.

— **A Csokonai-kör a Petőfi-család síremlékének javára.** Ennek a fényesen sikerült irodalmi és művészeti esténe, amelyet a Csokonai-kör a Petőfi-társasággal együtt rendezett. A rendezőség a Csokonai-kör mindennemű kiadásainak (terem, nyomtatványok, zongora stb.) levonásaitán 800 korona tiszta jövedelmet küldött a mai napon dr. Pap Zoltánhoz a Petőfi-család síremlékének a költségére.

— **Gelléri emléktáncnap.** A kollégium kis tanácstermének falán függenek azoknak a képei, akik a kollégium részére alapítványokat tettek, vagy hagyományoztak. Ott függ a képek között Gelléri Szabó János képe is, ki nemcsak a debreceni kollégium, de a többi ref. főiskolák kegyes alapítványtevője is volt. A ref. főiskolák ifjuságai ma délelőtt 10 órakor rendeznek emlékére ünnepséget Budapesten a régi képviselőházban. A debreceni főiskolai kántus Mácsay Sándor tanár és Nagy István szénior vezetésével tegnap este 11 órakor indultak Pestre. A főiskolai énekkar az ünnepségen műdalokat fog előadni. Felutazott az ünnepségre Baltazár Dezső dr. püspök és Degenfeld József gróf egyh. ker. főgondnok is. Baltazár dr. püspök az ünnepélyen imát mond.

— **Eljegyzések.** Az elmúlt héten Debreczenben a következők léptek egymással eljegyzésre: Oláh Lajos—Sipos Rózával, Varju Sándor—Szabó Zsófiával, Meszinger Imre—Tánzáv Katalinnal, Tóth János—Novák Veronával, Nyíri Lajos—Gulyás Rózával, Varró Mihály—Szabó Margittal, Veres László—Kajcza Máriaival, Ozory István—Luby Annával, Ivánczi János—Merácz Rózával, Bőr Dániel—Fülöp Vilmaival, Fazekas Sándor—Bacza Agnessel, Balázs András—Simon Eszterrel, Betsei János—Kovács Rózával, Filep László—Tar Zsuzsánnával, Szabó Gyula—Fekete Klárával, Balogh Ferencz—Major Máriaival, Kelemen Lajos—Szabó Agnessel, Máté Gyula—Szűcs Veronkával, Szabó Lajos—Szabó Piroskával, Kozma Lajos—Szabó Juliánnával, Jászai István—Pap Eszterrel, Borbély Lajos—Rácz Margittal, Talmási György—Kripkó Rozáliával, Szaánszky János—Simon Zsuzsánnával, Siteri János—Sándor Eszterrel, Borus István—Szabó Sárával, Kun Lajos—Kovács Máriaival.

— **Szerencsétlenül járt urlembert.** Kellemetlen incidens zavarta meg tegnap a Hajnal-mulató kabaret előadását éppen a «Mi Jancsink» című egyfelvonásost adták, amikor egy vendég, jóízű kacagása közepett, székével hanyat esett, a kéznél levő mentőszekrényből nyugtatót neki segélyt és kötötték be vérző fejét, mit a hátamögött levő asztal sarkába ütött. A jóízű móka, mely tulajdonképp ez incidens okozója volt, annyira lekötötte a figyelmet, hogy maga az öreg bekötött fejjel is tovább nézte az előadást, kacagott nagyokat, persze több óvatossággal.

— **A náudvari Polgári Kör** új épületének felavatási ünnepélyére 1911 december hó 3-án zártkörű táncvigalmat rendez. Beléptidij személyenként 2 korona. Családjegy 5 korona. Kezdeté este nyolc órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— **Gyűlések az ipartestületben.** A kerécs kocsigyártó szakosztály ma délelőtt fél tizenegy órakor gyűlést tart az ipartestületben, melyen a hódmezővásárhelyi kongresszus kiküldöttéit egy rendes és egy pót-képviselőt választanak meg. Kedden délután három órakor az asztalos, fél négy órakor a lakatos, négy órakor a csizmadia, félöt órakor az ács-szakosztály választmánya gyűlésezik. Az ipartestület cipész, fodrász, szíjgyártó és hentes szakosztályainak választmánya tegnap délután gyűlést tartottak s kérvények fölött döntöttek.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** A város jog-és pénzügyi bizottsága november hó 27-én, hétfőn délután 3 órakor a városháza kis tanácstermében ülést tart, melyen a következő ügyekkel foglalkoznak: Belügyminiszeri leirat az új szerv. szabályrendelet és a fizetésrendezés ügyében. A Hortobágy hasznosításának ügye. Egyéb esetleges folyó ügyek.

— **Rendelet állategészségügyben.** A földmivélségi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a vágóállatoknak ragadós (száj- és körömfájás, vagy sertésvész miatt lezárt községekből Debreczenbe a közvágóhidra küldése tárgyában az alábbi rendeletet küldötte Debreczen város ipartestületéhez: Ideiglenesen megengedem, hogy a ragadós száj- és körömfájás, vagy sertésvész miatt lezárt magyarországi törvényhatósági joggal felruházott városok, rendezett tanácsú városok és községek veszmentes olyan udvaraiból (tanya, major stb.), mely udvarok nem a fertőzött udvarok közvetlen környezetében vannak, egészséges vágómarhák, vágójuhok és vágósertések Debreczen törv. hat. város közvágóhidjára miniszteri külön engedély nélkül küldethessenek.

Az ilyen vágóállatok marhaleveleinek kiállítására és az állatoknak a felrakási állomásra küldése előtt, az állatok tartózkodási helyén a járási, vagy városi m. kir. állatorvos az elszállítás csakis abban az esetben engedheti, ha a legnagyobb körü betekintéssel végzett ezen vizsgálat során arról győződött meg, hogy a betegség elhurocolás eshetősége csakugyan ki van zárva és hogy az állatoknak a felrakási állomásra küldésénél a fertőzés veszélye sem forog fenn.

— **A munkácsi bírányok.** Munkács város képviselőtestülete tegnap rendkívüli közgyűlést tartott Bay Gábor polgármester elnöklése alatt. A polgármester bejelentette Bernovits Gusztáv városi mérnök és Cserszky András városi számvevő lemondását. Hosszabb vita indult meg, melynek során a polgármester azt is bejelentette, hogy a két tisztviselő ellen fegyelmi vizsgálat van elrendelve és a vagyoni felelősséget is kimondták rájuk. A közgyűlés végül napirendre tért a lemondás felett. A közgyűlés ezután Kun városi főerdészt és egy városi tanácsost is fel-függesztett állásukból és ellenük is elrendelte a fegyelmi vizsgálatot.

— **A Szabad Iskola első előadása.** Hétfőn este 6 órakor kezdődik a Szabad Iskola ez idei első félévi előadásainak sorozata. Dr. Kovács Gábor egyetemi magántanár, a Szabad Iskola titkára tartja meg az első előadást, aki «Bevezető előadások a szociológiába» címen hirdett egy előadás-sorozatot. E sorozat első előadása «Mi a szociológia?» címet viseli. E sorozatnak célja az, hogy a nemrég megalkult s működését nemsokára megkezdő Társadalomtudományi Kört is támogassa, amennyiben a szociológiai problémák iránt érdeklődő közönség számára akar utmutatóul szolgálni és így a debreczeni Társadalomtudományi Kör számára is publikumot nevelni. Az ingyenes előadás este 6 órakor kezdődik az Ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1—c. II. em.) s azon minden felnőttest szívesen lát a vezetőség.

— **Házasságkötések.** Az állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő házasságkötések történtek: Cheimovits Gerzon bóröndös Lecz Félival, Siket Bertalan népzeneész Kálló Juliánnával, Krajczár János férfiszabó Kiss Máriaival, Augerbauer Lajos máv. tisztviselő Harth Máriaival, dr. Givaz Béla Károly ügyvéd Buday Máriaival, Kerékgyártó István kőmives segéd Nemes Rózával, Gergely Mihály vaggongyári mészoló Vámosi Angyállal, Blau Jakab kereskedésben üzletvezető Burger Terézszel, Csizmadia Mihály kőmives Matolcsi Eszterrel, Décsy Gábor utkaparó Deák Zsófiával, Madarasz Lajos kocsis Bodnár Juliánnával, Dobó István napszámos Hornyák Zsófiával, Gömöri István bérő Nyíri Eszterrel, Pradi József vendéglős Henyge Stefániával, László István vincellér Kovács Máriaival, Mikes Béla győgszerész Czeglédi Annával, Galgóczi Sándor vaggongyári géplakatos Katona Juliánnával, Varga Lajos napszámos Mike Eszterrel, Csabary Zsigmond gépgyári munkás Siskó Erzsébettel, Tasi István kisbirtokos Várczi Margittal, Maricsek Károly színházi zenész Várkonyi Margittal, Vadász János népzeneész Fejér Juliánnával.

— **Ki gondolta volna,** hogy egyszerű háziszerrrel oly hamar és bizonyosan meg lehet szabadulni csuz, köszvény és mindenféle reumatikus bántalmaktól! A «BOROLIN»-szappan ilyen csodás hatású háziszerr s ezért felhívjuk olvasóink figyelmét a mai számunkban közölt «BOROLIN» hirdetésre.

— **A Debreczeni Gazdakör bálja.** A farsang legelső és egyik legsikerültebb bálja az idén is a «Debreczeni Gazdakör» bálja lesz, melyet folyó év december 23-án rendez a kör az Arany-Bika szálloda dísztermében. A bál sikeréről 50 tagu rendező-bizottság gondoskodik, kik teljes odaadással rajta lesznek, hogy eme, egyik legnépesebb bálunk minden tekintetben méltó legyen régi jó hírnevéhez. A meghívókaf a napokban bocsátja ki a rendezőség.

— **Öngyilkosság a fogházban.** Érdekes és tipikus alakja volt Szoboszlónak Tóth Antalé, akit leányneven Márton Lidiának hívtak. Annak idején a legszebb leány volt Szoboszlón s feleségül vette Tóth András vagyonos gazda. Az asszony egyideig csak élt a férjével boldog házasságot, mert Molnár Lidia kezdett a legényekre kacsintgatni, sőt egymásután változtatta a szeretőit, úgy hogy a férj kénytelen volt külön külön válni a feleségétől. Az asszony ezután folytatta a kicsapongásait, úgy hogy elzúllott. A nap nagy részét kocsimáskában töltötte s ezzel eljutott a züllés utolsó fokáig. Később már nem adtak neki pénzt, erre aztán lopásra vetemedett. Tegnap egy gazda udvarába furakodott be Tóthné s a csirkéállományt dézsmálta meg. A kopást észrevették és elfogták. A rendőség a zúllott asszonyt letartóztatta és elhelyezte a rendőrségi fogházban, ahol már sok időt töltött. Az életet úgy látszik már meguntta, mert az éjszaka szétlépte a zárákában a szoknyáját s abból kötelet készített, mellyel felakasztotta magát. A debreceni kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Az egyedül elismert, kellemes ízű, természetes hashajtószer a Ferencz József-keserűviz, miért is általában kedvelté és rendkívül népszerűvé vált.** Aki tehát **egészségére** vigyáz, igyék hetenkint egyszer-kétszer reggelizés előtt fél pohár természetes Ferencz József-keserűvizet. A tudományos világ legkiválóbb férfiúi maguk próbálták ki és a leghatásosabb, legkellemesebb hashajtónak nyilvánították. Ezen valóban jótékony hatású és olcsó természetes gyógyviznek egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. Az igazi «Ferencz József»-keserűvizet minden jobb fűszerüzletben s az összes forgalmas gyógytárakban árúsítják.

— **Jogász-szoaré.** A debreceni jogász-ifjúság ebben az évben hétfőn rendezte első jogász-szoaréját. Ezeket a jogász-szoarékat a fesztelen jókedv mellett a magas nívón álló, ügyesen összeállított program szokta jellemezni. A hétfői szoaré műsorát is igen talpraesetten hozta össze a jogászok vigalmi bizottsága, mely semmi anyagi és erkölcsi áldozattól sem riadt vissza, hogy szórójával egy feledhetetlen délutánt szerezhessenek a debreceni közönségnek. A vigalmi bizottság meglepetésről is gondoskodott, amely bizonyára kellemesen fogja a közönséget érinteni. Hisszük, hogy Debreczen közönsége, mely mindenkor pártfogolta az ifjak matinéit, ezt a kedves kis mulatságot is nagy számban fogja fölkeresni. A szoaré hétfőn délután öt órakor lesz a kollégium dísztermében.

— **Leszurták a rendőrt.** Furcsa közbiztonsági állapotok lehetnek a tolnamegyei Szekszárdon, ahol a közrendet a m. kir. csendőrség tartja fenn, mert a városi rendőség egészen tehetetlenül áll a bicskázó, lövöldöző félvad tolnamegyei legényekkel szemben. Így történt meg az a hallatlan eset, hogy a város belsejében, a vármegyei muzeum előtt, Cseh János városi rendőrt ismeretlen tettesek fényes nappal megtámadták és megszurkálták. A rendőr most élethálál között lebeg, a támadókat pedig keresi a csendőrség.

— **Sikkasztó tanonc.** Tóth Benedek 17 éves kereskedő tanonc Koresz Győző szatmári kereskedő kárára 97 korona ellopása után Debrecenbe szökött. A szatmári rendőség távirati megkeresése folytán azonban a debreceni rendőség éppen akkor, amikor a vonatból itt kiszállott, letartóztatta. A tolvajnál 21 korona 94 fillért találtak, továbbá ezüst órárt és láncot, melyeket beismerése szerint a lopott pénzből vásárolt. Sőt a rajta lévő ruhát is ebből a pénzből szerezte be, míg a régít a Szamosba dobta. A rendőség letartóztatta a fiút, a nála lévő pénzt és egyéb értéktárgyakat pedig elkobozta.

— **Verekedő péklegények.** Schneider Mihály piacutcai pékműhelyében a segédek összeveszték. A verekedés annyira elfajult, hogy a péklegények az utcára is kijöttek és borzasztó patáliát csaptak. A rendőség vetett véget az utcai heccnek. Beszállították a verekedőket a központra. A péklegények alaposan be is voltak rugva, úgy hogy a rendőség ügyeletes kénytelen volt addig mindnyájukat a hűvösre csukatni amíg ki nem alusszák mámorukat.

— **A tanonclétszám megállapítása.** A kereskedelmiügyi miniszterium felhívására a debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara a kerületbeli kőmives-, ács- és kőfaragósegédek és tanoncok létszámát összeállította. Az ehhez szükséges adatokat a kamara megkérte az ipartestülettől. A kért adatokat az ipartestület a kamarának megküldötte. Ezen adatok szerint Debreczenben van 535 kőmives, 140 ács, 15 kőfaragósegéd.

— **Változás a postacsomag feladása körül.** Folyó évi december hó 1-től kezdve mindazon csomagokhoz, melyeknek értéke 100 korona, vagy a 100 koronát meghaladja, továbbá azon csomagokhoz, amelyeknek értéke a 100 koronát meg nem haladja ugyan, de készpénzt, ékszert, zseborát, arany vagy ezüst tárgyat tartalmaznak, miután értéküküldeményként fognak kezeltetni, darabonként külön-külön egy szállítólevél állítandó ki. Az ily csomagok csak postahivataloknál adhatók fel. Tehát folyó évi december hó 1-től Debreczenben a Bádógos-utcai Debreczen gy. 1. elnevezésű postagyűjtőhelyen nem lehet feladni. Ugyancsak nem lehet ezen helyen nevezett időponttól kezdve oly postacsomagokat feladni, amelyeknek súlya az 1 kilógrammot nem haladja meg.

— **Utcai botrány.** Tegnap este fél nyolc órakor a Deák Ferenc-utca 20. számú ház előtt Karalyos Mihály, Kelemen Sándor, Papp József s Ferenczy György napszamosok valami szóváltásból kifolyólag összeverekedtek. Papp József fején súlyosabb sérülést szenvedett úgy, hogy a mentők a kórházba szállították. Sérülése azonban nem veszélyes.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő halálozásokat jelentették be: Gál Lajos ref. 70 éves, Kiss Lajos ref. 78 éves, Gere László ref. 2 éves.

Forman
nátha ellen
Hatása meglepő! Szilencze ára 40 fillér

Szenzációs fordulat a bősörményi rablógyilkos merénylet dolgában.

— **VALLOTTAK A TETTESEK.**

A bősörményi rablógyilkos merénylet dolgában szenzációs fordulat történt. A tettesek vallottak. Ha nem is ismerték el mindenben a rájuk néhezető büntetést teljesen, azért olyan pozitív bizonyítékokat szolgáltatottak saját maguk ellen a nyomozó hatóságok kezei közé, amelyek kétségtelenül most már rájuk bizonyul a rettentő büntetést.

Hegedüs Mihály bősörményi cipészmesztert, Kelemen Gábor napszámost és Mezei Antal fuvarost a bősörményi csendőrség alapos

gyanúkok alapján letartóztatta. Először mindenki azt hitte, hogy ez a letartóztatás is csak olyan lesz, mint a többiek — nem fog célra vezetni. A véletlen azonban kedvezett a nyomozást vezető hatóságoknak.

A külső okok ugyanis már kezdetben a letartóztatottak ellen bizonyultak. Hegedüs és Kelemen Angyalék cselédjei voltak és a két cselédleány: Deutsch Pepi és Libl Margit pedig a szeretőjük volt. A letartóztatottak közismert züllött alakok, akik az utóbbi időben feltűnően sokat költöttek. A letartóztatás alkalmával a Hegedüs lakásán forgópisztolyt és véres pénzt találtak. Alibit igazolni egyik gyanúsított sem tudott. Érdekes dolog még az, hogy Molnár Márton, akinek tulajdona volt a bűnjelt képező hátramaradt bot, jó viszonyban volt a tettesekkel.

Angyal Sámuel is, habár nem egész határozottan, de azért felismerni véli Hegedüsben az egyik tettest. — Mindezek azonban csak olyan külső bizonyítékok, amelyek nem lehet a rettenetes vádat teljes határozottsággal felépíteni.

A nyomozás ügyében azonban ma szenzációs fordulat történt. Mezei Antal bevallotta Ballács csendőrmesternek, hogy ő részes volt a rablásban. Ő volt az, aki eddig kint állott. míg a többiek dolgoztak. Állítása szerint neki sejtelve sem volt arról, hogy Hegedüs és Kelemen gyilkosságra is el voltak készülve. Neki csak azt mondták, hogy «meg kéne egy kicsit kopasztani a zsidót.»

Mezei szívesen vállalkozott a passzív bűntárs szerepére. Kikötötte magának, hogy ő is nagyobb összegű pénzt kapjon az Angyalék Wertheim-kasszájából. — Kelemen és Hegedüs azonban Mezeit becsapták. Állítása szerint egy pár forinttal szurták ki a szemét.

Ballács járásörmester ma délelőtt Debreczenben volt és a fogházban felkereste Deutsch Pepit, aki előtt feltárta, hogy társai bevallottak mindent s őt is cinkosokul nevezték meg. — Deutsch Pepi sirva vallotta be, hogy ő igenis tudja, hogy a rablást Hegedüs Mihály és Kelemen Gábor követték el, de az ő közreműködése nélkül. Büne, ugymond, csak annyi, hogy eddig félelemtől nem mert vallani. A rablók ugyanis megfenyegették úgy őt, mint Libl Margitot, hogy azonnal elteszik mindkettőjüket a láb alól, amint egy szót mernek szólni.

Ők tehát a félelemtől hallgattak eddig. — Most azonban bevallhatja, hogy a tettesek fényes Hegedüs és Kelemen Gábor. A harmadik cinkostársukat nem is látta, mert a merénylet éjszakáján őket a konyhába tuszkolták és a gazemberek megparancsolták nekik, hogy munkálni sem merjenek.

Ballács járásörmester a nyomozás eredményét azonnal közölte Gáthy Bálint ügyessel, aki elismerését fejezte ki Ballács előtt a rendkívül ügyesen lebonyolított bűnügyi fogásért. — Most már az igazságszolgáltatás között vannak a bősörményi véres éjszaka cinkostársai mindnyáján. A Mezei Gábor és Deutsch Pepi vallomása ugyanis mindnyájuk nyaka köré csavarta a hurkot. A Hegedüs és Kelemen betösmérő vallomására már nincs is szükség.

Ballács járásörmester jelentése alapján most már Hegedüs Mihályt, Kelemen Gábort, Mezei Antalt és Libl Margitot rövidesen beszállítják a debreceni kir. ügyészség fogházába. A bősörményi véres éjszaka sötétje tehát már teljesen eloszlott. Nagyon valószínű, hogy a még tagadásban levő cinkosok is rövidesen hozzájárulnak vallomásaikkal ehhez a világossághoz.

„CLIMAX“ = Pénzt =
nyersolajmotor. takarít meg!

Legolcsóbb, legbiztosabb ázemérő. Versenyképes ár k.
 Első minőség. Több ezer referenciá.

BACHRICH és TÁR

motorgyári fióktelep

Debrecen, V/23., Szabadság-tér 17. szám.

(Tóssde-palota.)

Telefonszám: 71-01. Sürgőnycim: „CLIMAX“.

TÁVIRATOK.

A KIRÁLY NEM JÖN BUDAPESTRE.

Bécs, nov. 25. Most már biztos, hogy a király ebben az évben nem utazik Budapestre. ellenben jövő nyáron májustól pünkösdig a budai Várpalotában és Gödöllőn fog tartózkodni.

A DELEGÁCIÓ.

Bécs, nov. 25. Végleges megállapodás szerint a delegációk december 27-én fognak összeülni Bécsben négy napra a szabott ülésére. hogy megszavazzák a rövidlejárati költségvetési provizóriumot. Trónbeszéd ezuttal nem lesz. mert a kormánynak ezt a négy napos ülésést nem tekintik rendes ülésnek, tehát csak a januárban kezdődő főülésszak fog ünnepies formában trónbeszéddel megnyitni.

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY.

SZÜGYI SÁNDOR
 SZÉN-TÜZIFA ÉS MÉSZ
 Kereskedő
 DEBRECEN.
 Bánffy-és Lónyay-
 utcák sarkán
 „HUNGÁRIA MALOM MELLETT.”
 TELEFON: 245 TELEFON.

1201. v. k. szám.
 1911.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 2160/2. 1911. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Weisz & Hufszky bécsi cég részére 88 korona 70 fill. tőke, ennek 1911. év április hó 14. napjától számítható 6% kamatai és az eddig összesen 33 korona 60 fill. perköltség erejéig 1911. évi augusztus hó 14-én bíróság felül foglalt és 2624 koronára becsült üzleti berendezés, üveg árukból álló ingóságok **1911. évi november hó 27-én délután 4 órakor** kezdetét veendő és Hatvan-utcz 11. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1911. évi okt. hó 21.

Olah Géza
 bírói kiküldött.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

KOLERA,

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint üdítő ital is, ivó- vagy savanyúvízzel hígítva elismerten kitűnő szolgálatot tesz a

Gróf Keglevich István utódai

Cognac

BUDAFOK

Bel- és külföldön kizárólag DISZKOLEVILLÉL kitérítve. — Mirdaúti kapható!

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

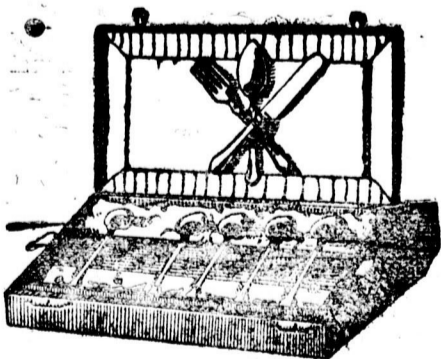
Telefon szám nappal 322. (Kossuth-u. 15.) — Éjjel 66. sz. (Péterfia-u. 70).

Szives tudomásul Tisztelt újlelfeleink és a n. é. közönség szives tudomására hozzuk' hogy temetkezési intézetünk a mai kornak megfelelően tetemesen megnagyobbítottuk új gyászkoosikkal díszletekkel szereltük fel. Teljes szobabehúzásokat új szabadalmazott készülékünkkel (esetéről-eseire fertőtlenítve) teljesen szegek nélkül végezzük. **Temetéseket, hullaszállításokat** (Crematoriumba is) személyes felügyelet és közreműködés mellett végzünk. **Elvünk a tisztességes verseny.** A gyászos háznál kiegészítően nem telakodunk. Csakis személyes meghívásra jelentkezünk temetések felvétele végett.

Tisztelettel

Özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési vállalkozók.

Elegáns börtök

a következő tartalommal:
 6 darab kanál
 6 darab villa
 6 darab kés

legfinomabb Britania-csüs'ből, mely mindig fehér marad. Legújabb fazon.

Ára bérmentve K 20.-

Czélyszerű ajándéktárgyak.

Karácsonyi

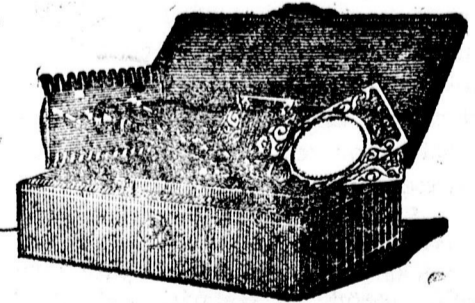
és nászajándéknak különösen alkalmasak.

Rendkívüli nagy mennyiség vétel folytán vagyunk abban a helyzetben, hogy ily bámulatos olcsó ajánlatot tegyünk. Sok ezer elismerő-levél. Meg nem felelő árut visszavesszünk és visszaadjuk a pénzt. Szétküldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellenében. A karácsonyi ajándéku szánt ezikk megrendelését kérjük sürgösen hozzánk juttatni, nehogy annak kivitele fennakadást szenvedjen.

Walter és társa

Budapest, VI., Király-utca 26.

Legfinomabb Borotváló-készülék

elegáns börtökben 6 tartalékkész. Elsőrangú sollingeni gyártmány. Sérülés ki van zárva. Minden pillanatban használatra kész. Önborotválás által mindenemű megfertőzést elkerülhetünk.

Egy készülék ára 6 acélpengével, elegáns börtökben K 5.-

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépség szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmahasabb
fogfájást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek esakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszeráránban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. Laphatók.

Praktikus

Karácsonyi ajándék

A legmegbízhatóbb biztosítékkal ellátott
borotváló készülék.

Amelynek szerkezete minden hasonló gyárt-
mányut felül mul. A készülék ára húzó-
szerkezettel és 10 késsel **24 korona.**
Gyártelep: **Matele-Industrie Winter & Adler,**
A. G., Wien, XX. Dresdnerstrasse 119.
Kapható Debreczenben Löbl Gyula és társa
cégnél Piac-utca 63.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlandcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P. E. S., Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Működő minőségű és páratlanul szép színű

portlandcement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers
mészakő előállítás.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement,
120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége
mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki.
A hivatalos szabványokat messze felülmúló
minőségét szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

BUDAPEST SZÁLLODA

SZEGED, Aradi-utca 6.

(Tisza nagyszállóda függeléke.) Be-
járat a Klauzál-téri villamos vasut
megállójától.

Udvari szoba személyenként vilá-
gítással és kiszolgálással K 1. 00
Utcai szoba személyenként
villanyvilágítással és ki-
szolgálással. K 2.40

Ugy az utcai, mint az udvari szobák
tiszták és világosak. A környékbeli
közönség kedvelt szállója.

Kartelen kívül.

MEZŐ ARMIN

épületfa, deszka és eserőpkereskedése

Wesselényi-tér 6. sz. alatti

(Berta-gőzmalom mellett.) Kartelen
kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinék
saját érdeke, hogy szükségletét nálam
szerezze be.

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljete a cigaretták óriási
áremelésé miatt! Ne sajnáljátok
a kis kártyát! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranysepeókás

cigarettapapirt.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RETHY-féle

!! pemetefü
cukorkáknál !!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és hatá-
rozottan **RETHY-félét** kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.
Az eredetinek minden egyes darabkáján
rajta van a „**Réthy**“-n.v.

1 doboz 60 fill. Mindenütt kapható.
Csak **RETHY-félét** fogadjunk el!

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁK

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényad

Mert

Elegáns tölle a lábbeli

Mert

puhán
tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy
más doboz

30 fillér-ért

ebben a drága vi-
lágban az egyedüli

olcsóság

Legmegbízhatóbb HRABÉCZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Gyár r.-t.

Gyár és központi iroda: Széchenyi-utca 42. szám. Telefon: 323. szám.
 Fiókok: Csapó-u. 30. Telefon 668. Hatvan-u. 11. Telefon 578. Piac-u. 22. (Glück férfidivat üzlet.)

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fill., mindegy további szó 5 fill.
 Apróhirdetések előre fizetendők.

A Homok-kertben 2800 négyszögöl, melyből 700 négyszögöl termő, a főbbi részben termő, részben üres szőlőföld, haszonbérbe kiadó. A terület az ujonnan nyitott fő-utca vonalában van. Értekezhetni lehet alulírottánál dr Irinyi István ügyvéd, Debreczen, Arany János-utca 4-ik szám.

Többrendbeli boltberendezés, tüköruvegtáblák, kisebb portálok teljesen felszerelve eladók Váginál Török Bálint-utca 24.

Csemegemézet ötökilós csinos postadobozban hárhova bérmentve 8 K utánvétellel szállít az Első Magyar Mézkiviteli Vállalat. Balatonfőkajár. Prospektus ingyen.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papiros kiló és mázsánszárba való oleszón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzetében Piac-utca 12.

KIADÓ LAKASOK. Csapó-utca 10. szám alatt udvari lakás, az emeleten egy vagy két szoba butor nélkül kiadó. Értekezhetni Csapó-utca 10, az emeleten.

Dezső László irodája Debreczen, Morgó-utca 19.

1. A Fancsikán 14 hold kaszálló eladó.
2. Az acsádi útfélen 20 hold föld tanyával eladó.
3. A vágóhid megett 18 hold föld tanyával eladó.
4. A vagongyár mellett 9317 négyszögöl föld házhelyeknek eladó.
5. Nádudvari határban 48 hold föld tanyával és 35 hold legelő eladó.
6. A b.-ujvárosi kövsut mentén 30 kat. hold föld tanyával eladó.
7. Zálnok községben (Szilágymegye) 60 hold föld gazdasági felszereléssel, 10 hold belsőség, 4 hold gyümölcsös és uri lakkal eladó.

Ingyen felvilágosítást ad és vevőnek a nevére iratja:

Dezső László tkv. okl. v. rendőrfogalm.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTESTY-BANTALMAK, gyomorhív, rögzített SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTOULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FELE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle SOS-BORSZESZ nevezetesen mint a "fájdalom-csillapító" és "bedörzsölés-szer" készíti és a megkülönböztető jelölésével a csomagolásánál mindig nagyobb népszerűsége van.

Egy üveg eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő szappan, a bőr gyökerekes gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva.

Fő-székföldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvétellel teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

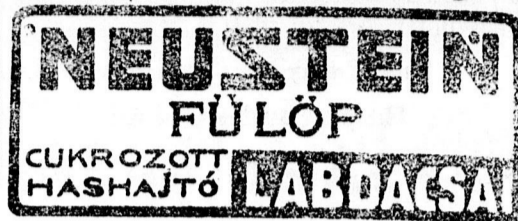
Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet-körút mellett) teljesen ujonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg, meleg víz.

Szobák már 3 K-ért. Figyelmes előzőkeny kiszolgálás.

Legolcsóbb és legjobb hatású Hashajtó

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmúlja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fentt szer menies minden háros alkafrezs, a legjobb sikerrel használják az altest bántalmánál, könnyű székletet szerez, egy vértisztító gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

legyőzésére, mint a legtöbb betegség okozójára. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér, egy teljes 8 dobozzal, tehát 120 piulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve.

Óvás!

Utánzóitól óvakodjunk hashajtó piluláit tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegy a Philip Neustein gyógyszerész aláírása fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett csomagjainkon cégünknek rajta kell lennie.

Neustein Fülöp gyógyszerháza,

Sz.-Lipóthoz. Wien, Plankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihalovits J., Ruraközy László, Arany J. gyógyszerészeknél.

Teletetésre

elvállalok a Berettyó-Ki ályi község határában lévő birtokomban 2 éven felüli

150 db szarvasmarhát

Levélczim:

Szathmáry Király Andor Margitta.

Nincs többé fejfájás, reuma, csúz, köszvény, isiász, kolera és más ragályos fertőzés,

Mert van „BOROLIN“

Borolincukorka, Borolinsó és Borolinszappan. A Dr. Borovszky-féle BOROLIN K az ára kimerítő használati utasítással üvegenként 50 fill., a Borolincukorkának 40 fillér, a Borolin sónak 2 kor., a Borolin háziszappanának darabonként 30 fill. és a pipereszappannak 80 fillér.

Kapható városunkban a következő székelnél: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ, gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS kereskedő uraknál, Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerháza. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.